

PETAK, 25. MAJ 2001.

1. UNMIK i Savezna Vlada dogovorili su se da punktovi na granici Kosmeta i uže Srbije za naplatu taksi budu zajednički. Po dogovoru, UNMIK neće naplaćivati carinu na robu iz Srbije. Biće uvedeni i zajednički obrasci. Punktovi bi trebalo da u velikoj meri stanu na put švercu strane robe koji puno pogađa srpsku provredu. Ovim dogovorom je okončana jednomesečna kriza oko postavljanja carinskih punktova na severnoj granici Kosmeta od strane UNMIK-a, koja je izazvala velike proteste Srba širom pokrajine jer Kosmetu daju attribute države u državi.
2. Udruženje porodica otetih i nestalih Srba sa Kosmeta održalo je protest na beogradskom Trgu Republike.
3. U Beču su završeni pregovori pet zemalja naslednica SFRJ o deobi imovine bivše zajedničke države. Pregovori su trajali dve nedelje i parafirani su svi dogovori sem onog o podeli stare devizne štednje. SRJ je najbolje prošla u deobi diplomatsko-konzularnih predstavništava tako što joj je pripalo 39% te imovine koja se procenjuje na 450 miliona dolara. Podeljeno je i zlato vredno 70 miliona dolara, 300 miliona dolara zamrznute imovine i 645 miliona na računima u inostranim bankama. Stručnjaci iz SRJ kažu da je za uspeh SRJ u pregovorima zaslužna podrška koju je jugoslovenskim stavovima pružio američki Stejt Department.
4. Iz Makedonije je proteran Robert Frovik, specijalni izaslanik OEBS-a za Balkan. Otkriveno je da je on organizovao potpisivanje tajne deklaracije o saradnji lidera makedonskih šiptarskih parlamentarnih partija sa vođom šiptarskih terorista u Makedoniji Alijem Ahmetijem što je ozbiljno ugrozilo vladu široke koalicije stvorenu pre dve nedelje u koju su ušle i šiptarske partije. Široka koalicija je stvorena kako bi se lakše rešila ratna kriza u Makedoniji.
5. Premijer Srbije Zoran Đinđić posetio je Novi Pazar (grad na jugozapadu Srbije u kojem živi većinsko islamsko stanovništvo) i tamo najavio rekonstrukciju Vlade Srbije kako bi u nju ušlo više muslimana i time bila ispunjena predizborna obećanja toj manjini. Međutim, predsednik Medžlisa (Odbora) islamske zajednice Sandžaka u Novom Pazaru uputio je Đinđiću protestno pismo u kojem ga proziva

što je prilikom posete obišao manastir Đurđevi Stupovi, a ne i Islamsku zajednicu.

SUBOTA, 26. MAJ 2001.

6. Na ulicama Bujanovca, doskorašnjem kriznom gradu juga Srbije, počele su da patroliraju prve patrole multietničke policije, sastavljene od Srba i Šiptara srazmerno etničkom sastavu grada. Narednih dana počele su slične patrole i u Preševu. Ova policija je rezultat "mera poverenja" između srpskih vlasti i lokalnih Šiptara. Ovo je značajan korak u integrisanju lokalnih Šiptara u politički život Srbije, jer svi policajci nose oznake srpskog Ministarstva unutrašnjih poslova.

NEDELJA, 27. MAJ 2001.

7. Predsednik Saveznog komiteta za Kosmet Momčilo Trajković posetio je srpske zatvorenike u UNMIK-ovom zatvoru u južnom šiptarskom delu Kosovske Mitrovice. On je razgovarao sa 19 Srba koji su veoma zapostavljeni. Trajković je zatražio da im se omogući pritvor u severnom srpskom delu grada.
8. Završen je 30. Đački Vukov sabor u rodnom selu Vuka Stefanovića Karadžića Tršiću kod Loznice. Na trodnevnom Saboru je učestvovalo preko 1000 Vukovih poštovalaca iz Srbije, Crne Gore i Republike Srpske.

PONEDELJAK, 28. MAJ 2001.

9. Šef kanadske diplomatije Džon Menli sastao se u Beogradu sa predsednikom SRJ Vojislavom Koštunicom, premijerom Srbije Zoranom Đinđićem i sa vladikom raško-prizrenskim Artemijem. Na razgovoru kod predsednika Koštunice razmotrena je ideja da model uređenja odnosa Kvebeka i Kanade posluži kao dobar uzor u rešavanju problema u jugoslovenskoj federaciji. Kanada je specijalno zainteresovana da SRJ pristupi Otavskoj konvenciji koja zabranjuje upotrebu nagaznih mina.
10. Republički komesar za izbeglice Sanda Rašković-Ivić saopštila je da bi za potpuno rešavanje problema izbeglica u SRJ (ne računajući prognane sa Kosmeta), tj. za njihovo stambeno obezbeđenje, zaposlenje, penzije itd., bilo potrebno oko dve i po milijarde dolara. Inače, ankete pokazuju da ogromna većina prognanih želi da nastavi da živi u SRJ.

11. Srpski ministar za ekonomske odnose sa inostranstvom Goran Pitić izjavio je da bi Crna Gora mogla da dobije oko 5% od ukupne sume koju SRJ dobije na donatorskoj konferenciji planiranoj za kraj juna. Američka administracija odbacila je predloge da Crna Gora nezavisno od SRJ učestvuje na donatorskoj konferenciji.

UTORAK, 29. MAJ 2001.

12. Po odluci crnogorskog predsednika Mila Đukanovića mandatar za sastav nove crnogorske manjinske vlade biće Filip Vujanović, koji je i do sada bio crnogorski premijer. Liberali savez Crne Gore (LSCG), stranka sa kojom Đukanovićeva koalicija ima parlamentarnu većinu, i predstavnici Đukanovićeve koalicije potpisali su da će LSCG podržati manjinsku vladu Koalicije "Pobjeda je Crne Gore" na godinu dana.
13. U severnom srpskom delu Kosovske Mitrovice otvoreno je predstavništvo Saveznog komiteta za Kosmet, uz prisustvo predsednika Komiteta Momčila Trajkovića i predstavnika KFOR-a.
14. Vlada Srbije je odlučila da novi direktor državne Radio-televizije Srbije bude Aleksandar Crkvenjakov. On je stari novinar te televizije i tokom Miloševićevog režima bio je izbačen sa programa zbog političke nepodobnosti.
15. U Makedoniji se nastavljaju borbe vojske i šiptarskih terorista, naročito u regionima Tetova i Kumanova. Svaki dan stižu vesti o velikim gubicima na strani terorista. Šiptari prete napadima na aerodrome u Kumanovu i Skoplju. Ka Kosmetu se nastavlja odlazak šiptarskih izbeglica iz područja zahvaćenih borbama. Inače, stručnjaci saopštavaju da su devizne rezerve Makedonije opale za 110 miliona maraka, da su budžetska sredstva za policiju i odbranu za 2001. već potrošena, i procenjuju da je makedonska privreda zbog ratnih dejstava pretrpela štetu od 350 miliona maraka.

SREDA, 30. MAJ 2001.

16. Šef jugoslovenske diplomatije Goran Svilanović učestvuje u Budimpešti na Sednici evroatlanskog saveta za partnerstvo, ministara zemalja NATO-a i Evropske Unije. SRJ je prvi put gost na takvoj konferenciji. Svilanović je izjavio da je SRJ počela pregovore o ulasku u program saradnje sa NATO-om "Partnerstvo za mir", kao i da jugoslovenska vlada smatra da nisu stvoreni uslovi za slobodne izbore na Kosmetu. Američki državni sekretar Kolin

Pauel smatra da je za ovu Konferenciju odlučujuće to što je SRJ kao partner učestvovala u donošenju završne zajedničke Deklaracije o stabilnosti i bezbednosti u regionu.

17. Američka administracija je saopštila da za svoje učešće na donatorskoj konferenciji za SRJ planiranoj za kraj juna traži od SRJ 1. donošenje zakona o saradnji sa Tribunalom u Hagu, 2. isporučivanje makar jednog optuženog za ratne zločine i 3. početak priprema za izručenje Slobodana Miloševića.
18. U toku su pregovori vladajuće srpske koalicije DOS i Socijalističke narodne partije (SNP) Crne Gore, njenog koalicionog partnera na saveznom nivou, o donošenju Zakona o saradnji sa Tribunalom u Hagu. SNP traži da se na saveznom nivou donese samo okvirni zakon, a da se na republičkom nivou odredbe zakona dalje preciziraju (uključujući i onu najsporniju o izručenju građana SRJ). Premijer Srbije Zoran Đinđić smatra da taj put nije dobar, jer bi takav zakon mogao lako da bude oboren na Ustavnom sudu, i takva neozbiljnost bi nanela velike štete ugledu SRJ. Takođe, pominje se i kriza koalicione vlade, ali i istupanje DOS-a iz Savezne vlade. Kraj ove vlade po mnogima bi značio i kraj treće Jugoslavije. SNP je konačnu odluku prepustio svojim opštinskim odborima, koji će, po svemu sudeći, odbiti predlog zakona.

ČETVRTAK, 31. MAJ 2001.

19. Jugoslovenska vojska i policija dovršile su ulazak u zonu B, bez incidenta i ispaljenog metka. Šiptarski teroristi su napustili svoje položaje pre ulaska vojske i povukli se na Kosmet jer su dobro procenili da je bolje da se povuku bez posledica (što im je garantovao KFOR) nego da se sukobljavaju sa jugoslovenskom vojskom. Jugoslovenska zastava je konačno postavljena na vrh Grop i u mesta Lučane, Veliki i Mali Trnovac, Končulj i Dobrosin, mesta koja se mesecima pominju kao legla šiptarskih terorista i lokacije sa kojih su ubijani jugoslovenski vojnici i policajci. Procenjuje se da su teroristi za sobom ostavili preko 1.500 raznih mina. Ovo preuzimanje zone od strane vlasti je uspešan kraj velike diplomatske inicijative koju je pre 4 meseca preduzelo Državno koordinaciono telo za jug Srbije na čelu sa Nebojšom Čovićem. Od danas Zona kopnene bezbednosti, postavljena juna 1999. godine da razdvoji KFOR na

- Kosmetu i Vojsku Jugoslavije pod Miloševićevom kontrolom, više ne postoji.
20. Skupština Srbije usvojila je Deklaraciju o Kosmetu posle trodnevne rasprave o "privremenom ustavnom okviru" za tu pokrajinu koji je nedavno potpisao šef UNMIK-a Hans Hakerup i koji je celokupna srpska javnost okarakterisala kao diskriminatorski prema Srbima. U tekstu, koji je znatno oštrijeg karaktera od onog koji je pre zasedanja predložila Vlada Srbije, kaže se da "ustavni okvir nije prihvatljiv", nalaže se "da se pristupi reviziji tog dokumenta" i traži se "celovit program povratka svih nealbanaca na Kosmet".
 21. Dskorašnji predsednik Međunarodnog olimpijskog komiteta (MOK) Huan Antonio Samarán posetio je SRJ. On je otvorio novi Olimpijski muzej u Beogradu i razgovarao sa predsednikom SRJ Vojislavom Koštunicom, premijerom Srbije Zoranom Đinđićem i predstavnicima Jugoslovenkog olimpijskog komiteta (JOK).
 22. Šiptarski teroristi u Makedoniji najavili su mogućnost da počnu akcije i u Grkoj. Tamošnja banda bi trebalo da se zove "oslobodilačka vojska Čamurije" i teroristi su već pružili puno istorijskih "dokaza" da ta oblast Grčke neizostavno mora pripasti Šiptarima.
 23. U mestu Odžaci kod Sombora pojavili su se velika savršeno pravilna ulegnuća pšenice u obliku grčkog slova omega, prečnika i do 50 metara. U lokalnoj poljoprivrednoj stanici pokušavaju novinare i meštane da ubede da je to posledica vrtložnih vetrova koji su se spustili na ta mesta, ali većina meštana veruje da su tako pravilne tragove mogli da ostave samo vanzemaljci. Reke radoznalaca svake noći dolaze na pšenicu sela Odžaci.

PETAK, 1. JUN 2001.

24. Predsednik SRJ Vojislav Koštunica i šef jugoslovenske diplomatije Goran Svilanović boravili su u poseti Rumuniji. Oni su u Bukureštu razgovarali sa rumunskim predsednikom Jonom Ilijeskuom i premijerom Adrijanom Nastaseom. Predsednik Koštunica se zatim u Temišvaru sastao sa Slavomirom Gvozdenovićem, poslanikom rumunskog parlamenta i predsednikom Saveza Srba u Rumuniji, jedne od najvećih srpskih zajednica u Evropi koja broji preko 35.000 ljudi. Koštunica je obišao i Sabornu crkvu i Vikarijat Sprske pravoslavne crkve u Temišvaru.

25. Radmila Hrustanović je od danas nova gradonačelnica Beograda. Nju je na tu funkciju izabrala Skupština Beograda i Beograd time ponovo dobija svog prvog čoveka 4 meseca posle odlaska prethodnog gradonačelnika Milana St. Protića na ambasadorsko mesto u Vašington. Radmila Hrustanović je potpredsednik Građanskog saveza Srbije, stranke šefa diplomatije SRJ Gorana Svilanovića.
26. Jednomesečni spor oko toga da li će Fabrika cementa u Beočinu (Vojvodina) biti za 136 miliona dolara prodata francuskom Lafaržu okončan je danas odustajanjem francuske kompanije. Francuzi su odustali zbog velike polemike u srpskoj javnosti oko toga ko je nadležan da organizuje prodaju fabrike. Naime, Skupština Vojvodine smatra da je dogovor sa Lafaržom Vlada Srbije obavila bez odgovarajućeg tendera i da se time nastavlja navodna "pljačka Vojvodine od strane Srbije", a radnici iz Beočina smatraju da je cena premala jer je jednaka godišnjoj proizvodnji cementare.

SUBOTA, 2. JUN 2001.

27. U Miločeru na crnogorskom primorju, u letnjikovcu Kralja Aleksandra I Karađorđevića, sastali su se predstavnici vladajuće koalicije u Srbiji (DOS) i crnogorske opozicione projugoslovenske Koalicije "Zajedno za Jugoslaviju" kako bi nastavili započete razgovore o budućnosti odnosa Srbije i Crne Gore. Dve koalicije su 28. maja na skupu kod predsednika SRJ Vojislava Koštunice osnovali grupu za izradu predloga o budućem uređenju zajedničke države Srbije i Crne Gore. Taj predlog će biti osnova za buduće pregovore. U dokumentu će biti razrađena ideja minimalne federacije sa malim brojem zajedničkih funkcija (vojska, tržište, ljudska prava, spoljna politika). Inače, Socijalistička narodna partija (SNP), članica projugoslovenske koalicije, koalicioni je partner DOS-a na saveznom nivou. Partija crnogorskog predsednika Mila Đukanovića smatra da je ovakvo dogovaranje korišćenje crnogorske manjine od strane većine u Srbiji i da je to već viđen postupak iz doba Miloševića.
28. U Prištini, Kosovskoj Mitrovici i Gnjilanu Šiptari su protestovali protiv navodnog dolaska predsednika SRJ Vojislava Koštunice na Kosmet koji su najavili šiptarski mediji. Koštunicin kabinet je demantovao da je predsednik SRJ planirao odlazak na Kosmet.

29. Počela je međunarodna biciklistička trka kroz Srbiju “Svetinjama u pohode”, pod pokroviteljstvom Vlade Srbije i sa blagoslovom Njegove Svetosti patrijarha Pavla, sa 11 stranih i 5 domaćih timova.

Tokom trke takmičari će obići veliki broj manastira širom zemlje, a takmičenje se završava na Oplencu.

priredio: Nikola Lečić